

Dělník/dělnice v obuvnické výrobě (kód: 32-028-E)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Koždělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (kód: 32)
Týká se povolání:	Dělník v koželužské, každělné a obuvnické výrobě
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	2

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Vysekávání obuvnických dílců vysekávacím strojem	2
Dokončovací pracovní operace ve vysekávací dílně	2
Přípravné a pomocné pracovní operace v obuvnické šicí dílně	2
Spojování obuvnických dílců a součástí lepením a šitím	2
Zpracování obuvi ve spodkové obuvnické dílně	2
Úprava vzhledu obuvi	2
Údržba nástrojů, nářadí a strojů v obuvnické výrobě	2

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.10.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Vysekávání obuvnických dílců vysekávacím strojem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Pojmenovat a charakterizovat základní obuvnické materiály, popsat jejich vlastnosti, kvalitu a použití	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat vysekávací stroj, jeho složení a způsob seřízení, uvést zásady pro bezpečné ovládání vysekávacího stroje	Ústní ověření
c) Vysekát podšívkové dílce z usňového materiálu, popsat pracovní postup a zdůraznit hospodárné zpracování materiálu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vyseknout podšívkové dílce ze syntetického materiálu, popsat rozdíl v technologii vysekávání přírodních a umělých podšívkových materiálů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dokončovací pracovní operace ve vysekávací dílně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a popsat dokončovací pracovní operace (číslování, ražení, kompletace, štípání) v obuvnické vysekávací dílně	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zkompletovat vysekané podšívkové obuvnické dílce, popsat účel práce	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést pracovní operaci číslování podšívkových obuvnických dílců podle výrobního předpisu, popsat systémy velikostního číslování obuvi	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat pracovní operaci štípání obuvnických dílců s ohledem na dodržování zásad BOZP, vysvětlit účel práce (modelová situace)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přípravné a pomocné pracovní operace v obuvnické šicí dílně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Nabarvit řezy vysekaných vrchových obuvnických dílců, popsat účel práce, upozornit na možné důsledky nekvalitního provedení pracovní operace	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést značení obuvnických dílců pomocí značících šablon	Praktické předvedení
c) Okosit podšívkové obuvnické dílce stanoveného vzoru obuvi při dodržení zásad BOZP, vysvětlit význam pracovní operace	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Rozhladit švy spojených obuvnických dílců, popsat účel práce	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zašněrovat svršky obuvi a připravit je pro spodkové zpracování	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Spojování obuvnických dílců a součástí lepením a šitím

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyztužit vrchové obuvnické dílce ztužovacími součástmi, popsat pracovní postup	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést jednoduché spojování vrchových obuvnických dílců šitím, zkontrolovat kvalitu provedení	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vykonat pracovní operaci šití obuvnických podšívek na plochém jednojehlovém stroji, popsat pracovní postup, zkontrolovat kvalitu provedení	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vlepit podšívkový komplet do vrchové sestavy svršku obuvi, popsat zásady pro bezpečné a ekologické používání lepidel	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zpracování obuvi ve spodkové obuvnické dílně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vychystat podle průvodky svršky obuvi, polotovary a komponenty pro spodkové zpracování obuvi	Praktické předvedení
b) Provést pracovní operaci přibíjení napínacích stélek na obuvnické kopyto, zkontrolovat kvalitu provedení	Praktické předvedení
c) Dotvarovat napnutou záložku svršku obuvi na obuvnické kopyto tak, aby bylo dosaženo požadovaného tvaru, nalepit půdovány a vysvětlit význam pracovní operace	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vykonat pracovní operaci nanášení lepidla na podešev a napínací záložku svršku obuvi, popsat pracovní postup včetně bezpečného nakládání s chemikáliemi	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zalisovat podešev naloženou na napínací záložku vytvarovaného svršku obuvi na kopytě, popsat pracovní postup	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Úprava vzhledu obuvi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést základní pracovní operace při dokončování a úpravě vzhledu obuvi (žehlení, čištění nečistot, zapravování drobných vad, vkládání a vleповání stélek/půlstélek, krémování, apretace, šněrování, nalepování etiket)	Ústní ověření
b) Upravit vzhled obuvi vložení stélky (půlstélky), vysvětlit její vliv na komfort a hygienu uvnitř obuvi	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést úpravu vzhledu obuvi krémováním, popsat pracovní postup a účel práce	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba nástrojů, nářadí a strojů v obuvnické výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést základní údržbu (ošetření, čištění, mazání) strojů s ohledem na dodržování zásad BOZP, jednotlivé úkony zdůvodnit	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zkontrolovat funkčnost nástrojů, nářadí a strojů, uvést, zda odpovídají předpisům BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/delnik-v-obuvnicke-vyrobe#zdravotni-zpusobilost>).

Ověřování kritérií hodnocení pro jednotlivé odborné kompetence je třeba získat celkový přehled o způsobilosti uchazeče vykonávat pracovní činnosti v určitém úseku obuvnické výroby.

Ověřování odborných kompetencí bude probíhat v reálném prostředí obuvnické dílny, u konkrétních pracovních operací a strojů. Při ověřování kritérií hodnocení založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, k dodržování pracovních postupů, ke správné volbě technologie, ke kvalitě provedení, ke správné obsluze strojů, zařízení a nářadí. Při ústním projevu uchazeče je třeba sledovat používání odborné terminologie a využívání teoretických znalostí pro řešení úkolů.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči k posouzení u odborné kompetence **Vysekávání obuvnických dílců vysekávacím strojem** pro kritérium hodnocení a) vzorky usní a syntetických obuvnických materiálů v minimálním počtu 5 kusů - maximálně 7 kusů. Pro kritéria hodnocení c), d) zadá autorizovaná osoba vysekat minimálně 5 párů podšívkových dílců - maximálně 15 párů podšívkových dílců. Typ a vzor obuvi bude záviset na zaměření obuvnické výroby v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Dokončovací pracovní operace ve vysekávací dílně** pro kritéria hodnocení b), c) vykonat pracovní činnosti na minimálně 5 párech obuvi - maximálně na 15 párech obuvi, typ a vzor obuvi bude záviset na zaměření obuvnické výroby v místě konání zkoušky, pro kritérium hodnocení připraví autorizovaná osoba modelovou situaci.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Přípravné a pomocné pracovní operace v obuvnické šicí dílně** pro kritéria hodnocení a), b), c), d), e) vykonat pracovní činnosti na minimálně 5 párech obuvnických dílců, součástí a svršku obuvi - maximálně 15 párech obuvnických dílců, součástí a svršků obuvi, typ a vzor obuvi bude záviset na konkrétní výrobě obuvnické dílny v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Spojování obuvnických dílců a součástí lepením a šitím** pro kritéria hodnocení a), b), c), d) vykonat pracovní činnosti na minimálně 5 párech obuvnických dílců a součástí - maximálně na 10 párech obuvnických dílců a součástí, typ a vzor obuvi bude záviset na konkrétní výrobě obuvnické dílny v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba zadá uchazeči u odborné kompetence **Zpracování obuvi ve spodkové obuvnické dílně** pro kritéria hodnocení a), b), c), d), e) vykonat pracovní činnosti na minimálně 3 párech rozpracované obuvi - maximálně na 5 párech rozpracované obuvi, typ a vzor obuvi bude záviset na konkrétní výrobě obuvnické dílny v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba stanoví uchazeči u odborné kompetence **Úprava vzhledu obuvi** pro kritérium hodnocení a) vyjmenovat nejméně 5 pracovních operací, pro kritéria hodnocení b), c) vykonat pracovní činnosti minimálně na 3 párech rozpracované obuvi - maximálně na 5 párech rozpracované obuvi, typ a vzor obuvi bude záviset na konkrétní výrobě obuvnické dílny v místě konání zkoušky.

Autorizovaná osoba připraví pro odbornou kompetenci **Údržba nástrojů, nářadí a strojů v obuvnické výrobě** pro kritérium hodnocení a) jeden obuvnický stroj (výběr provede z následujících strojů: vysekávací stroj, kosící stroj, plochý jednojehlový šicí stroj, skobičkovací stroj), pro kritérium hodnocení b) připraví obuvnické nástroje, nářadí, a obuvnický stroj od každého 1 kus, typ obuvnického stroje, nástrojů a nářadí bude záviset na konkrétním zaměření obuvnické výroby v místě konání zkoušky.

Uchazeč si zajistí pracovní oděv a pracovní obuv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém bude zkouška probíhat.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na výrobu obuvi a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo opravy obuvi a kožedělného zboží nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na zpracování usní, plastů a pryže a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo opravy obuvi a kožedělného zboží nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na kožedělnou technologii a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo opravy obuvi a kožedělného zboží nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.
- d) Profesionální kvalifikace 32-028-E Dělník v obuvnické výrobě a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby nebo opravy obuvi a kožedělného zboží nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti obuvnické nebo kožedělné výroby.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Obuvnická vysekávací, šicí a spodková dílna umožňující ověření všech odborných kompetencí, s přísunem potřebné energie, odpovídající bezpečnostním a hygienickým požadavkům, vybavená následujícím základním výrobním zařízením, nářadím, materiály, polotovary a komponenty pro zhotovení obuvi.

- Stroje vysekávací dílny (vysekávací stroj, číslovací stroj, pracovní stůl)
- Stroje obuvnické šicí dílny (kosící stroj, plochý jednohlohový šicí stroj, rozhlazovací stroj, pracovní stůl)
- Stroje spodkové obuvnické dílny (přibíjecí - skobičkovací stroj, lisovací stroj, pracovní stůl)
- Zařízení (sada vysekávacích nožů pro daný vzor obuvi, číslovací hlava, značící šablony pro daný vzor obuvi, obuvnická kopyta v počtu minimálně 3 páry - maximálně 5 párů, lisovací formy 1 pár)
- Nářadí (dlaňové nůžky, hubka na barvení, značící tužka, štětec - 3 kusy, obuvnické kladívko, nádoba na lepidlo)
- Podšívkové usně (minimálně 5 kusů - maximálně 7 kusů)
- Syntetický materiál (minimálně 3 m² - maximálně 5 m²)
- Vrchové a podšívkové obuvnické svrškové dílce (pro zhotovení minimálně 5 párů svršků - maximálně 15 párů svršků)
- Rozpracované svrškové a podšívkové součásti (v počtu minimálně 5 párů - maximálně 15 párů)
- Hotové svršky obuvi (minimálně 3 páry - maximálně 5 párů)
- Rozpracovaná obuv ve spodkové obuvnické dílně (minimálně 3 páry - maximálně 5 párů)
- Polotovary pro šicí obuvnickou dílnu (ztužovací dílce v minimálním množství 5 párů - maximálně 15 párů)
- Polotovary a komponenty pro spodkovou obuvnickou dílnu (napínací stélky, půdovány, vkládací stélky - půlstélky, vše v množství potřebném pro zhotovení minimálně 3 párů obuvi - maximálně 5 párů obuvi)
- Pomocný materiál pro vysekávací obuvnickou dílnu (páska na číslování v množství potřebném pro označení minimálně 5 párů podšívkových dílců - maximálně 15 párů podšívkových dílců)
- Pomocný materiál pro šicí obuvnickou dílnu (vodová barva v odstínu obuvnických svrškových dílců, šněrovací příže, náhradní šicí jehly, nitě, lepidlo pro dočasné spoje, vše v množství potřebném pro zhotovení minimálně 5 párů svršků - maximálně 15 párů svršků)
- Pomocný materiál pro spodkovou obuvnickou dílnu (lepidlo pro trvalé spoje, drát pro přibíjení napínacích stélek, obuvnický krém, vše v množství potřebném pro zhotovení minimálně 3 párů obuvi - maximálně 5 párů obuvi)
- Prostředky k čištění a mazání obuvnických strojů (štětec, petrolej, olejnička, mazací olej)
- Vzorové usňové a syntetické materiály (minimálně 5 kusů - maximálně 7 kusů)
- Dílenský vzorek (1 pára)
- Výrobní předpis (bude k dispozici v listinné podobě v počtu 1 kus pro okamžité použití uchazečem)
- Průvodka (bude k dispozici v listinné podobě v počtu 1 kus pro okamžité použití uchazečem)
- Výrobní dokumentace (technická a technologická dokumentace) bude k dispozici v listinné podobě v počtu 1 kus pro okamžité použití uchazečem
- Učebna pro provedení ústní části zkoušky vybavená PC

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro vykonání zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Academic school, Střední škola, s. r. o.

Gasibo s. r. o. Zlín

Opravna obuvi a kožené galanterie Trnava